

Mýty a fakty o posunkovom jazyku

1. Je posunkový jazyk medzinárodný?

Nie. Každý národ má svoj jazyk, to isté platí aj pre PJ. U nás je to slovenský posunkový jazyk (SPJ).

2. Je PJ pantomíma?

Nie. PJ má svoj jazykový systém. Posunkuje sa len v ohraničenom posunkovom priestore, ktorý je ohraničený rozpaženými laktami, temenom hlavy a pásom. Pantomíma je hra celým telom a rozumie jej každý človek.

3. Sú posunky PJ gestami?

Nie. Gestá patria medzi neverbálnu komunikáciu, posunky patria medzi verbálnu komunikáciu. Posunok oproti gestu je analyzovateľný na tri menšie časti: tvar ruky, miesto artikulácie a pohyb ruky/rúk. Skúste vyjadriť gestami abstraktný pojem - kategória. Posunkom to zaiste dokážeme.

4. Zaradujeme PJ medzi neverbálnu komunikáciu?

Nie. Pojem "verbálny" si väčšina ľudí vysvetľuje ako "vyslovovaný". V skutočnosti pod tým rozumieme "slovný". PJ je verbálny, ale nezvukový jazyk.

5. Stačí k PJ prstová abeceda?

Nie. Prstová abeceda vyjadruje jednotlivé písmená polohou a tvarom prstov, podobne ako v písanej podobe jazyka jednotlivé písmená, používa sa pri názvoch a menách.

6. V PJ je možné spievať?

Áno. Spev v PJ sa vyznačuje tým, že posunky, ktoré sú tzv. umelecké, sa používajú inak než posunky pri bežnej komunikácii v PJ.

7. Je PJ založený na hovorenom jazyku?

Nie. PJ je nezávislý od hovoreného jazyka, má svoju posunkovú zásobu a vlastnú gramatiku (morfológia skúmajúca tvary slov a ich význam a syntax skúmajúci stavbou viet a súvetí).

8. Je možné v PJ predávať rovnaké informácie ako v hovorenom jazyku?

Áno. PJ je prirodzený a plnohodnotný jazyk. Pri každom slove hovoreného jazyka dokážeme PJ vyjadriť všetko, ale iným spôsobom.

9. Ovládajú PJ všetci nepočujúci?

Nie. 10% nepočujúcich detí majú nepočujúcich rodičov a od nich si osvojujú PJ ako materinský jazyk. 90% nepočujúcich detí majú počujúcich rodičov, ktorí neovládajú posunkový jazyk. Ďalej väčšina z týchto detí chodí do školy bežného typu a potom sa nedostáva do styku s PJ.

Mýty a fakty o posunkovom jazyku

10. Je ľahké sa naučiť PJ?

Nie. PJ je podobne náročný ako ostatné cudzie jazyky (anglický, nemecký a pod.).

11. PJ má malú posunkovú zásobu?

Každý jazyk má svoju posunkovú zásobu, ktorá je občas rozdielna od druhého jazyka podľa územia, kultúry a používateľov jazyka. Každý jazyk je schopný vyjadriť všetko, čo potrebuje. Každý jazyk (hovorený, posunkový) to však môže robiť iným spôsobom. Napríklad na rozdiel od slovenského jazyka v arabčine a niektorých afrických jazykov existuje počet názvov pre druhy piesku, v eskimáčtine zase množstvo názvov pre sneh alebo ľah, v polynézskych jazykoch pestrosť názvov pre rybolov, v papuáčine množstvo výrazov na pomenovanie chodenia (ináč sa pomenúva chôdza na sever, ináč na juh, na západ i na východ). Na druhej strane si musíme uvedomiť, že PJ bol po dlhé roky utláčaný, neuznávaný, v školách pre nepočujúcich sa nesmel používať. V súčasnosti prevláda akési "obrodenie" PJ, vytvárajú sa nové a nové posunky, dokonca rýchlejšie než hovorený jazyk.

23. 09. 2020 - podpis Deklarácie o kodifikácii posunkového jazyka.

12. Je PJ nedokonalý, keď na území jedného štátu nie je zjednotený?

Nie. K základným vlastnostiam prirodzeného jazyka patrí rôznorodosť. Iné posunky používajú jednotlivé generácie, profesie, pohlavia a geografické územia.

13. PJ má písanú podobu?

Nie. Ale to neznamená, že PJ je nedokonalý. V súčasnosti existuje mnoho hovorených jazykov, ktoré nemá písanú podobu. Avšak medzi vlastnosti prirodzeného jazyka nepatrí vlastnosť "mať písanú podobu".

14. Posunkový jazyk alebo znakový jazyk?

Správne ide o posunkový jazyk (PJ). Na Slovensku sa používa termín PJ a v Čechách znakový jazyk.

15. Bez používania hlasu už ide o PJ?

Nie. Samozrejme, že PJ je nezvukový jazyk, avšak má svoju gramatiku, ktorá nie je závislá od hovoreného jazyka, túto gramatiku treba dodržať. V opačnom prípade bez používania hlasu sa môže použiť i posunkovaný jazyk (v našom prípade posunkovaná slovenčina), ktorý je už závislý na gramatike hovoreného jazyka.

16. Termíny posunkový jazyk a posunková reč sú zhodné?

Nie. Jazyk je systém znakov (napr. slov alebo posunkov) slúžiaci ku komunikácii ľudí a reč je realizáciou tohto systému v konkrétnych, individuálnych prejavoch, čiže konkrétnu správu, ktorú vysloví hovoriaci na základe svojej znalosti jazyka. Keďže sa jedná o PJ, musí vychádzať z jazyku, ktorý používajú Nepočujúci, rodení hovoriaci v tomto jazyku. Lenže u nás sa termín posunková reč používa, prenikol i do legislatívy, avšak z hľadiska jazykovedy je nezmyselný. Jazykoveda prísne rozlišuje medzi jazykom a rečou.